

DVOE

10:e ÅRGÅNGEN, September 2004

Emil Norlander -

Tandtekniker, teaterdirektör, revykung och bricolist! Vår OS, Br Martin Stugart, avslutar sin serie om Par Bricoles Märkesmän med ett porträtt av en oförglömlig Broder. Sid 8

Årets Hederskommendörer

presenteras på sista sidan inför deras kreéring i samband med Grad I 16 oktober.

Installationer ”en masse” -

Stormästaren berättar i sin spalt om förestående installationer av guvernement inom PB. Tag gärna tillfället, i akt käre Bror, att begå en installation med dess högtidliga ritual. Sid 2

Häng med på våra trevliga träffar - PB-Senioren informerar om höstens utflykter som bl a tar oss till utställningen Stockholms framtid och Tändstickspalatset. Sid 7

Westerstrandska medaljen - Anders Thureson avslutar med ovan nämnda medalj artikelserien om Moderlogens ”medaljstege”. Sid 10

GRAD III

- Glöm inte höstens första Grad, den 2 oktober med Operaföreställningen Silenii död mm. Anmälan kan göras med sedvanlig inbetalning tom 24/9.

Bacchi Horn Cup 2004 - En lyckad tävling!

60 Bröder samlades den 7-8 juni för att avgöra Bacci Horn Cup den 8 juni på Salem GK. Sid 11

Första, andra, tredje - Auktionsdags!

Se bilaga i detta nummer

Stamhusets vänner. Nu 1457 medlemmar och insamlat belopp: 768 000 kr! Tack kära vänner!

PERIODISK MEDLEMSINFORMATION NR 5/2004 • Ansvarig utgivare: Sven Olof Forselius, Redaktör: Gunnar Tysk

STORMÄSTAREN HAR ORDET

Installationsinflation! Ett långt ord, men det beskriver ganska bra vad vi har framför oss kommande halvår.
Nya guvernement kommer helt eller delvis att installeras på många platser och vi börjar längst i norr med Sundsvalls Par Bricole. Där kommer hela det nuvarande guvernementet med Bo Westin, Martin Leijon och Heinz Eckert att efter sex års förtjänstfullt arbete lämna över till Hans Gillgren, Stefan Groth och Leif Bolin. Själva installationen kommer att ske vid Sundsvalls Barbarahögtid den 20 november i år.
Vi vet att de nya Bröderna som tar över inte är några duvungar utan har varit med i olika sammanhang och på viktiga poster tidigare. Att Sundsvalls Par Bricole har hittat den rätta vägen och funnit sin stil är helt klart och det känns tryggt att veta att kartläggningen av och forskningen kring ”Granvindalen” kommer att fortsätta med oförminskad kraft.

I Moderlogen sker installation av Dep. Stormästare och Storkanslär vid Barbarahögtiden den 4 december. Gunnar Tysk och Sven Åke Cason lämnar då sina ämbeten och de som ersätter dem är Pino Pilotti och Gunnar Hylén. Presentation överflödig. Gunnar Tysk, Sven Åke och jag har arbetat tillsammans i nio år och det känns onekligen lite vemodigt att vi skall skiljas åt, men de försvinner ju inte från jordens yta och vi har ordnat det så att vi kommer att ha mycket med varandra att göra även framledes.
Det skall bli spännande att börja samarbeta på den här nivån med Pino och Gunnar Hylén även om vi haft mycket med varandra att göra i deras gamla ämbeten som Storceremonimästare och Storskattmästare.
När vi flyttar upp Bröder till nya ämbeten uppstår av naturliga skäl luckor efter dem och dessa skall fyllas. Många gånger av Bröder som även de lämnar luckor bakom sig. Detta kallar vi för ”läggspelet” och kan ibland bli en ganska lång och knepig procedur. Så icke denna gång.
Då Pino går upp blir hans ämbete som Storceremonimästare ledigt. Där kommer Nils B. Ericsson att gå upp och hans ämbete som GCM fylls av 2. GCM Christer Alexandersson som i sin tur efterträds av Henrik Mickos som varit ”tjänstledig” ett år och således inte lämnar någon lucka bakom sig. Henrik var tidigare CM i Arbetsgraderna men ville av arbetsskäl stå över ett år som ämbetsman.
Gunnar Hylén lämnar posten som Storskattmästare och det ämbetet har vår tidigare revisor Bo Jacobsson redan övertagit och installerades på Vårhögtidsdagen.

Malmö Par Bricole så.
Här kommer en trotjänare att avgå. Bo Sörlin kommer att lämna över klubba och ansvar på posten som Styrande Mästare till Lennart Fahlback medan Paul Johansson och Karl-Erik Holm sitter kvar som D.St.M resp. St.K. Installationen av Lennart i sitt nya ämbete kommer att ske vid Barbarahögtiden veckan efter oss i Moderlogen d.v.s. 11 december.

I Vänersborg kommer installation att ske av ny Styrande Mästare efter Bengt Kaage och ny D.St.M efter Kjell Thernquist. Det nya guvernementet kommer att bestå av Dag Wadman, Bengt Karlsson och Göran Ekstedt men först in på det nya året, närmare bestämt den 5 mars 2005.

Med detta skulle det rimligen vara slutinstallerat för ett tag, men glöm inte att vi under 2004 redan har varit med om installationer i Borås och Jönköping. Det är bara i Göteborg som ingen installation har skett under året och förhoppningsvis inte heller kommer att ske på länge än.

Men du käre Bror som inte varit med om en installation, tag gärna tillfället i akt. Gör en utflykt till någon av våra dotterloger där du kommer att träffa andra glada Bricolebröder och knyta nya kontakter vid den festliga installationshögtiden. Närmare information om var och när mm får du om du kontaktar respektive dotterloge.

Sven Olof Forselius

KÖRSÅNG PÅ FIRMAFESTEN ELLER PÅ HÖGTIDSDAGEN?

Det går att njuta av vacker körsång framförd av Den Bacchanaliska Kören i många sammanhang. Man kan anlita en dubbelkvartett eller en ”full” kör. Vi vill försöka att tillgodose alla önskemål. Kontakta i första hand DBK:s ordförande Lars Ehlesjö på tfn 08-311 215. Ersättningen gör det möjligt för kören att finansiera den skivinspelning vi skall göra i höst eller att bidra till nästa körresa. Sponsorer sökes! Man kan även registrera sig som ”DBK-Vän” genom att sätta in valfritt belopp på körens postgiro 15 35 27-7. Vännerna kommer att överraskas på något sätt. Välkommen att höra av dig!

Lars Ehlesjö, Ordförande DBK

Redaktörens ruta

Visst är det med en viss spänning man ser fram emot ett nytt arbetsår med Par Bricole?! Lysande gradsammankomster, kryddade med munterhet, ordning, förtrolighet och styrka, varvade med kulturaftnar, årsmöten, ämbetsmannasammanträden och annat. Jag har skrivit det tidigare och gör det gärna igen; **vi är enormt lyckligt lottade** som i en tid, då rubrikerna mest handlar om snöda vinstintressen, får njuta av alla dessa Bricolistiska förmågor, som var och en inom sitt område bjuder på sig själva och sina insatser utan tanke på pekuniär ersättning. Alla ni Bröder som tar er tid och råd att medverka på, bakom eller framför den Bricolistiska scenen – det är ni som skapar Par Bricole och det är ni som tillsammans gör Par Bricole så starkt och attraktivt.

En annan sak som gör vårt Sällskap starkt är den broderliga aktning och omtänksamhet som tillkommer våra seniorer. Det känns skönt att på ålderns höst kunna förstå att man inte är bortglömd, utan tvärtom får stimulans och hjälp att vara med. Som t.ex. i PB-körens veteraner, där vi körsångare med utnötta stämband kan fortsätta att träffas och på vårt oefterhärmligt hämningslösa sätt sjunga - var och en efter sin näbb (och ändå riktigt bra stundtals).

Några inslag i den här bilden som jag särskilt vill framhålla är **PB-kontakten** och **PB-Senioren**. I båda fallen är det några av våra Bröder som åtagit sig att förljuva livet för seniorerna. Jag har förstått att dessa Bröder så gärna önskar sig en större anslutning. Därför ber jag Dig, Du min Bror som gärna vill delta i PB:s övningar, men som inte kommer Dig för att anmäla Dig därför att Du behöver hjälp med t.ex. transport – Ring PB-Kontakten. Du får inte känna Dig som en belastning. Det finns en annons om den verksamheten i varje nummer av EVOE. Välkommen skall Du vara!

Och Du, som gärna vill uppleva nya ting i glada kamraters lag, håll Dig underrättad om PB-Seniorens program. Jon Lindgren ser hellre för många än för få anmälningar. Inte minst gäller detta de utflykter när man behöver åka buss och den enskildes kostnad är beroende av hur många som delar på busshyran. Verksamheten är mycket uppskattad av deltagarna och Du som ännu inte prövat – se programmet i detta nummer av EVOE och anmäl Dig - för säkerhets skull redan i dag. Och än en gång; Du behöver inte vara ålderspensionär, det räcker med att Du kan disponera dagtid.

Gott Nytt PB-år tillönskas den bästa av läsekretsar av sin förbundne.

Redaktören
guty31@hotmail.com

Fredag 5 november, Lilla Adolf Fredriks skola:

DBL tolkar Olle Adolphson

Olle Adolphson är en av de viktigaste företrädarna för den svenska visan under 1900-talet – en visdiktare, kompositör och artist med enastående skärpa, humor och seriositet.
Liksom CM Bellman hade Olle gåvan att kunna skapa den fulländade syntesen mellan ord och musik. Själv sa han bl a: ”Många som gett sig i kast med att tonsätta dikter har inte insett att dikterna redan är tonsatta i sig, i orden.”
Olle hade också en särskild förmåga att måla upp en konfrontation mellan två diametrala känslor – som t ex i ”Trubbel”.

DBL inbjuder till en konsert där Olle Adolphson tolkas såväl traditionellt som i för aftonen nyskrivna arrangemang.
– Lekarnes differentierade talanger och olika relation till Olle vävs samman till en spännande och angenäm helhet som vi vill dela med vår publik denna fredagkväll i november, säger Bengt Jonshult som samordnar konserten. Utöver Bengt medverkar bl a Anders Fröling, Henrik Mickos, Bernt Johansson och Janne Skårstedt.

Lokal: Lilla Adolf Fredriks skola, Dalagatan 18. Tid: 5 nov kl 19.00. Biljettpris: 200:- inkl någon lätt förtäring i pausen. Reservera dina biljetter redan nu via PBs kansli: sthlm@parbricole.se eller 08-640 22 29.

Läs mer på ww.parbricole.se => Moderlogen => Lekarne DBL.

Beng Jonshult, DBLs koordinator och musikaliske ledare för konserten tillägnad Olle Adolphson.

Sammanträdesdagar 2004

Lördag 2 oktober	**Grad III, Bååtska Palatset Blasieholmsgatan 6**
Lördag 16 oktober	**Grad I, Bååtska Palatset Blasieholmsgatan 6**
Lördag 23 oktober	**Grad IX, Stamhuset och Sällskapet**
Söndag 7 november	**Grad VI, Storkyrkan och Grand Hôtel**
Torsdag 2 december	**Grad VIII, Stamhuset (endast rec. o ämb.män)**
Lördag 4 december	**Grad V, Barbaradag och Installation, Grand Hôtel**

KALLELSE till

FÖRSTA *eller* KOMMENDÖRSGRADEN

vilken tillsammans med utnämningen av årets Hederkommendörer
gives i Frimurarordens Stamhus, Blasieholmsgatan 6, Stockholm,
lördagen den 16 oktober 2004, klockan 16.00.
Platserna i Ordenssalen jämte drinkar torde godhetsfullt vara
intagna klockan 15.55 precis.

Under kapitlet framför Den Bacchanaliska Theatern

”DET HÖGA BESÖKET”

Efter Br Ragnar Falcks tankeväckande stycke med senaste djärva
och nydanande om- och bearbetningar av bl a Br Pino Pilotti.

Efter det dramatiska Ordenskapitlet gives ymnigt

MÅLTIDSKALAS

klockan 18.00 där förrätt, varmrätt, sallad samt öl 1/4 butelj vin och kaffe
serveras till pris av 490 kronor.
Snaps- och Aveckuponger finns att köpa på plats för 40 kronor stycket.

Under Måltidskalaset kommer O.S. Br Martin Stugart och 2.O.S. Br Lennart Berg att hylla årets

HEDERSKOMMENDÖRER

Anmälan sker genom inbetalning av Måltidsavgiften (485 kronor) till
P.B.:s postgiro 15 14 05-8 på sådant sätt att betalningen är registrerad
på P.B.:s postgiro senast den 7 oktober. **Glöm ej att ange namn och grad!**
Inbetalningskort är bifogat i detta utskick.

Klädsel: Högtidsdräkt med svart väst

Det bör för Recipienderna särskilt noteras att Måltidskalaset är en del av Graden och att Recipienderna vänligen har att deltaga i detsamma. Anmälan är bindande.

Käre Bröder!
Låt oss mangrant hälsa våra nya Kommendörer välkomna i vårt Lysande Sällskap!
Faddrar ombedes vänligen kontakta och ledsaga sine adepter.
Ämbetsmännen anmäle sig snarast till tjg. CM Sven Åke Bergkvist.

Varmt välkomna!
Roland Berg, O

1924 **Grad IX 80 år** 2004

KALLELSE till P.B. ★★★

KONUNG MAGNUS RIDDAREGRAD

gives i Sällskapets Stamhus, Urvädersgränd 3, Stockholm,
lördagen den 23 oktober 2004, klockan 17.00
Med åtföljande Riddaregille på Sällskapet, Arsenalsgatan 7, Stockholm.

STAMHUSET

Kl. 15.30 - Recipiender och tjänstgörande ämbetsmän samlas för inledningsceremoni på stamhusvinden.

Kl. 16.45 - Övriga Bröder tar plats i Riddarsalen.

Kl. 17.00 - Gradgivning i Riddarsalen.

SÄLLSKAPET

Kl. 18.45 - Samling för samtliga Bröder.

Kl. 19.00 - Riddaregillet börjar

Klädsel: Högtidsdräkt med vit väst

Riddaregillet kostar 500 kronor.
Priset inkluderar; förrätt med öl/mineralvatten, varmrätt, efterrätt samt kaffe.
Spritkupong (4cl) och vindito (glas) kostar 50:-/st,

Anmälan sker genom inbetalning av måltidsavgiften (500 kronor) till P.B.:s postgiro 15 14 05-8 på sådant sätt att betalningen är registrerad på P.B.:s postgiro senast den 14 oktober. **Glöm ej att ange namn och grad!** Inbetalningskort är bifogat i detta utskick.

Under middagen ***som för recipienderna är obligatorisk*** kommer vi att få höra de nyss dubbade Riddarnas valspråk.
Upptagandet till denna Riddargrad innebär även rätten att få bära Par Bricoles vackra Ordensring, vilket manifesteras i en särskild ceremoni.
Se information om Ordensringen på sidan 6 i detta nummer.

Väl mött käre Bröder, till en i alla avseenden minnesrik Riddaregrad!

Sven Olof Forselius
Stormästare

P.B.s ORDENSRING

Bär vår vackra ordensring!

Traditionen med ordensringar är lika gammal som ordenssamfunden själva och går tillbaka på de ringar riddarna i korstågen enligt sägnen erhöll i samband med riddarslagen då de dubbades av sin furste. Under sällskapsordnarnas framväxt (1750-1850) kom de att ge bäraren status och signalera gemenskap med andra Bröder som bar dessa ringar. Idag är det ett vackert och trevligt sätt att visa sitt medlemsskap i en orden. Par Bricoles ordensring är av sent datum och började bäras först 1998. Diskussioner om införandet av en ordensring har dock förts inom PB i olika omgångar genom åren. Ringen är utförd av guldsmedsmästaren Br Dan Tillberg och visar en slingrande vinranka behängd med vinblad och druvklasar. Även PB-symbolen finns återgiven på ringen. Envar Broder med lägst nionde graden äger att bära denna vackra och eleganta ring som kan beställas av Br Tillberg i hans ateljé på Stora Nygatan 46 i Gamla stan. Telefon 08-411 11 45. Ringen tillverkas i 18 karats guld och kostar 2200,oo kronor inklusive moms. Initialer kan beställas för 200,oo kronor. Leveranstiden är 2-3 veckor.

MINNESHÖGTIDEN I STORKYRKAN 7 november

I samband med minneshögtiden för de Bröder som inte längre är bland oss är anhöriga och vänner till dessa välkomna att deltaga. Nedan ges information om tidpunkter mm.

Anhöriga och vänner är som vanligt välkomna att deltaga i Minneshögtiden i Storkyrkan. De som önskar göra sålunda skall vara på plats i kyrkan senast klockan 15.15. Vi ber att ni godhetsfullt noga respekterar denna tidpunkt, tack. Särskilt avdelade Bröder marskalkar anvisar platser. Programblad kommer att finnas tillgängliga i samband härmed. Minneshögtiden beräknas avslutad klockan 17.00. Än en gång, varmt välkomna att dela högtiden med Bröderna i Par Bricole.

PB-SENIOREN

Häng med på våra trevliga träffar!

I våras fick vi bl.a. vara med om en stilig Grad IV i Borås för att dagen efter se trandansrekord vid Hornborgasjön. Det är med PB-Senioren det händer!

Boka in vårt höstprogram redan nu!

FÄRGFABRIKEN Lövholmsbrinken 1, Liljeholmen, torsdagen den 14 oktober kl. 13.30.
Vi får se utställningen Stockholms Framtid, guidad visning följt av fri vandring samt därefter visning av Erik Höglund-utställningen.
Pris 75:- per person.

TÄNDSTICKSPALATSET Trädgårdsgatan 15, Stockholm, tisdagen den 26 oktober kl. 17.00. Vi samlas innanför grindarna där vi möts av vår guide, Hans Nelfeldt.
Vi besöker ett näst intill kungligt palats, som på 1920-talet ritades av Ivar Tengbom, som med fria händer fick anlita dåtidens främsta konstnärer och hantverkare. Inredningen skulle symboliskt återspegla det dåtida företagets verksamhet, eld och stjärnor.
Vi börjar i matsalen där vi får landgång och ett glas vin eller öl/vatten. Efter måltiden får vi en guidad visning på 1 tim. då vi får lära känna husets inredning och dess nya värd, Carnegie. Pris 150:- per person. Antalet deltagare, max 50.

ATT STARTA SNAPSTILLVERKNING
Stamhuset, Urvädersgränd 3, Stockholm onsdagen den 17 november kl. 14.00.
Kristina Anerfält-Jansson och Richard Jansson från Norrtelje Brenneri berättar om vägen mellan 31 myndigheter och låter oss smaka på några olika sorter Roslags-Snaps.
Pris 100:- per person. Antalet deltagare, max 50.

JULBORDET Vaxholms Kastell, onsdagen den 8 december. Båt avgår kl. 13.00, från Strandvägen. Återkomst kl. 17.15.
Priset är 475:- per person.
Mer information kommer i nästa EVOE.

ANMÄLAN till samtliga arrangemang sker genom inbetalning till PB:s postgirokonto 15 14 05-8. Ange även avsändarkonto om vi nödgas skicka tillbaka pengarna! Anmälan/betalning skall vara oss tillhanda senast 10 dagar före resp. aktivitet. Principen först till kvarn gäller.

Välkomna!

KALLELSE till P.B. ★

SANKT SIGFRIDS RIDDAREGRAD

gives i Storkyrkan och på Grand Hôtel, Stockholm
söndagen den 7 november 2004 enligt följande

STORKYRKAN
PARENTATIONSHÖGTIDEN

(Information om deltagande för anhöriga och särskilt inbjudna, se sid 7)

Kl. 13.30 - Samtliga tjänstgörande ämbetsmän samlas i Storkyrkan

Kl. 14.00 - Recipienderna samlas i Storkyrkan

Kl. 15.00 - Storkyrkan öppnar, repetitioner avslutade

Kl. 15.30 - Platserna i kyrkan skall vara intagna
Riddarehögtid och parentation börjar

GRAND HÔTEL

Kl. 17.30 - Inskrivning av recipiender i Vapensalen
Övriga Bröder samlas i Strömsalongerna

Kl. 18.00 - Platserna i Spegelsalen intagna, graden börjar

Kl. 19.00 - Samling i Vinterträdgården efter graden

Kl. 19.30 - Det stora Gåsakalaset börjar!

Klädsel: Högtidsdräkt med svart väst

Gåsakalaset kostar 600 kronor.
Priset inkluderar svartsoppa med kråsalternativt consommé, oststänger, smör, bröd, ugnsstekt gås med rödkål, äppelmos, saltgurka, stekt potatis, 1/2 butelj rödvin, samt därpå kaffe, skånsk äppelkaka och vaniljglass.

Anmälan sker genom inbetalning av måltidsavgiften (600 kronor) till P.B.:s postgiro 15 14 05-8 på sådant sätt att betalningen är registrerad på P.B.:s postgiro senast den 28 oktober. **Glöm ej att ange namn och grad!** Inbetalningskort är bifogat i detta utskick.

Varmt välkomna till en av de verkligt stora dagarna i vårt kära Par Bricole!

Sven Olof Forselius
Stormästare

PAR BRICOLES MÄRKESMÄN

Här följer O.S. Martin Stugarts berättelse om Emil Norlander (1865-1935).

Revykungen Emil Norlander var en folkkär person. Först när tidsandan förändrats svek hans publik. Själv kunde Emil Norlander inte ändra på sig. Han förblev ett barn av det gamla Stockholm där sexorna, punschen och cigarrerna regerade. Han föddes den 5 maj 1865 och växte upp i Skojargården i hörnet av Klara Norra Kyrkogata och Bryggargatan. Där fanns "två väldiga gårdar, skrymslen och prång för dem som lekte rymmare och fasttagare, låga tak att klättra på och våffelbruk där man för ett par öre kunde köpa en stor strut rånsmulor", skriver han i sin självbiografi.

Emil Norlander utbildade sig till tandtekniker men började skriva revyer redan som tonåring. 17 år gammal steg han upp på DN:s redaktion för att få sin revy "En världsprocess" tryckt. Revyn refuserades, men följande notis publicerades i DN den 9 januari 1884: "Rätt många roligheter, men skulle ha behövt större omarbetning än red. var i tillfälle att ägna däråt. Att hämta på det uppgivna stället." - Så många rader har jag inte fått ens när jag haft premiär på ganska pretentiösa stycken, kommenterade senare Emil Norlander. Fyra år senare fick han sin första pjäs, "Skottdagen", uppförd på nuvarande Folkan vid Östermalmstorg. Hans genombrott kom med revyn "Per telefon" på Vasateatern. Därefter skrev han en revy om året, ibland två. Varje nyårsafton hade en ny Norlanderrevy premiär på Södra teatern. Många bokade biljetter åratal i förväg.

Hans stora fullträff, "Den förgyllda lergöken", hade premiär 1900. Stycket har bibehållit sin popularitet; det senaste segertåget gjordes åren 1993-95 under samlingsnamnet "Kovan kommer, kovan går". Den framfördes även på Bellmanshusets vind i anslutning till en kulturafton den 3 december 2003. Sammanlagt beräknas Norlander ha skrivit 4 000 visor och 60 revyer. Texterna strömmade ur hans frackärm. Hans energi gav honom möjlighet att dessutom medverka som redaktör på Nya Nisse och Stockholms-Tidningen (under signaturen "Don Basuno"). Och få ordensbröder torde ha varit mer verksamma än Emil Norlander. I decennier var han eldsjälen i SHT, Par Bricole, W 6, TSO, Stockholms-Gillet, Bellmans minne, Stadsbudskåren, Söders gossar, Föreningen 1865 års män och andra sällskap. Ofta antecknade han vid hemkomsten i sin dagbok: "Nattsöl - men roligt". Emil Norlander blev invald i Par Bricole 1890 som 25-åring, en idealisk ålder att inträda i vårt sällskap. På den här tiden sammanträdde P.B. i Börshuset. en lokal som Emil Norlander ansåg ojämförlig.

Södra teatern på 1880-talet.

I följande avsnitt ur hans memoarer avslöjar han att Par Bricole redan på 1890-talet hade sin egen teatertrupp som kunde mäta sig med huvudstadens främsta:

"Börshuset gav den riktiga och sanna stämningen. Här regerade sällskapet som i sitt eget hem och hade den omvårdnad ett sällskap måste ha för att känna sig tryggt, känna sig hemma.

P.B.:s ordensregissör C S Callmén hade upptäckt undertecknads spextalang och fick mig att skriva en så kallad tvåa. Jag tror mig utan att gå ordenshemligheterna för nära kunna avslöja att en "tvåa" är ett litet spex, nättopp en revy, vilken så att säga flyter samman med receptionen i sällskapets andra grad. Man gav andra graden två gånger om året på den tiden. Jag antar att jag på den grund har skrivit bortåt ett dussin "tvåor" i mina dagar. Det bör inflikas att det aldrig betalades honorar för slikt, man gjorde det av begär att tjäna orden och glädja bröderna. Och du milde, vad man hade roligt själv! Den tiden förfogade P.B. över en vältränad liten skådespelar- och amatörtrupp samt en icke mindre tränad balettrupp, anförd av balettmästare Axel Kihlberg. Unga extraordinarie i verken och andra herrar, glada och spralliga allesamman. Jag minns Emil Strömberg och Anton Salmson eftersom vi trodde att det inte skulle bli något spex första gången de voro med. Vi hade haft generalrepetition dagen före premiären, avslutat med det äkta bricolistiska nachspielet samt skilts åt framåt småtimmarna för att åter träffas klockan 8 på kvällen på Börsen. Där skulle spexet ingå i receptionen.

Men ingen av herrarna Strömberg och Salmson läto höra av sig. Man hade sett dem vid 12-tiden på dagen stående och mumsande munkar hos munkkäringen på Norrbro. Sedermera fick vi höra att de varit ute och härjat på Djurgårdsbrunn framåt eftermiddagen. Men sedan voro alla spår igensopade. Nå, de kommo framåt niotiden utan att ha reda på vad de hade i Par Bricole att göra. Med hjälp av lämplig vattenbehandling blevo herrarna någorlunda väckta och skulle sedan omedelbart in på scenen. Jag vill ärligt tillstå att de spelade utmärkt, att spelet gick flott och bra, men jag vill också ha sagt att det mesta var sufflörens förtjänst. När mitt första spex gavs, det som förde in mig på det lysande bricoleriets domäner, blev den som skulle spela huvudrollen som P.B.:s tomte sjuk. Jag fick själv spela Par Bricoles goda tomte. Även i P.B. har mitt arbete blivit rikt belönat. Jag innehar numera sällskapets tionde grad.

Vad som icke var minst roligt i gamla dagars ordensliv var det nachspiel som oftast följde på - nachspielet. Mot morgonkulan då ljusen släcktes i ordensgemaken sågs en och annan vandra ut på nya glada zwyckar. Bricolisterna hade en frestelse alldeles utanför Bricoleporten, nämligen gardistkrogen i Trångsund. Det var en tradition på sin tid att morgontida slinka in på krogen ifråga. Där mottogos de frackklädda

herrarna med jubel av ställets stamkunder: vaktmanskapet samt en god del uteliggare. Nu vankades nämligen brännvin överlag och icke allenast detta lekamliga fluidum, de fina herrarna kunde som oftast, uppspelta som de voro, även hålla glänsande tal. Det var en syn för gudar att se herr ordensskalden på ett bord, improviserande för krogpubliken. Dock, det var nättopp tradition och hade man inte alltför bråtт i säng kunde en stunds vistelse på gardistkrogen vara nog så intressant".

Efter första världskriget strömmade nya impulser in i Sverige. Ernst Rolf och Karl Gerhard kom i ropet och trängde snart ut Emil Norlander.
Hans kvarblivande vänner - och de var många - förberedde en ståtlig 70-årsfest när han pötsligt avled den 11 april 1935. Hustrun och sönerna berättade att Emil länge hade känt sig dålig. Det hade ingen av hans vänner haft en aning om. Emil Norlander ville hålla stilen till slutet.

Martin Stugart, OS

Curt Puke död

Curt Puke i den sista konserten med MMS musikkår den 28 mars, knappt en månad före sin död.

Förre förste dirigenten för Bacchanaliska Musiken, en av svensk militärmusiks veteraner, Curt Puke, avled hastigt den 22 april. Han blev ledamot av Par Bricole 1947, Riddare av Svarta Korset 1973 och Jubelkommendör 1997. I Par Bricole kom han att fungera som som förste dirigent över 25 år från 1970. Även efter hans bricolistiska pension ryckte Curt in och hjälpte till med att spela och dirigera när så behövdes. Han var en skicklig musiker med en lång karriär inom en mängd musikkårer inom försvarsmakten, orkestrar och då som sagt inte minst inom PB. Genom Br Harry Lundberg har vi mottagit de minnesord som Militärmusiksamfundet (MMS) genom hr Bo Sten tecknat i dess tidskrift i juli 2004.

"Bakom hans rakryggade och ibland kanske litet sträva fasad fanns ett varmt hjärta för musiken. Ända sedan jag första gången träffade honom på K1 för 70 år sedan, han var då spel i kasernvakten, har jag stött på honom i de mest oväntade musikaliska sammanhang. Efter tio år på K1 och samtidiga studier vid Musikaliska Akademien kom Curt till Radiotjänsts underhållningsorkester där han verkade i 34 år till sin pensionering. I drygt 40 år var han chef och dirigent för FBU:s musikkår i Stockholm och många är de orkestrar och mindre ensembler han spelat i - civilt eller i uniform. Han lärde sig dirigerar av ingen mindre än Sergiu Celibidache. år 1970 blev Curt förste dirigent för musiken i Par Bricole, ett ordenssällskap där musik och sång är i högsätet. Det är inte länge sedan han lämnade det uppdraget. Vi i MMS minns honom speciellt som en trägen valthornist under alla år i vår musikkår. Men han gästdirigerade kåren också. Och så ställde han alltid upp i vår sextett, antingen med valthornet eller med ett gammalt althorn . I många år var han ledamot av MMS styrelse. Curt blev 87 år.
En hängiven tjänare av fru Musica har lämnat oss. Det känns tomt."

Karl-Arthur Wahlström död

Vår käre Broder och förste dirigent för Bacchanaliska Musiken Karl-Arthur (Kalle) Wahlström har lämnat oss i stor saknad efter en längre tids sjukdom. Han blev 69 år.

Som så många andra musiker började Kalle sin bana inom militärmusiken, i hans fall som 14-årig volontär vid K1. Från 1962 fram till sin pensionering år 1995 var han anställd som trumpetare i Hovkapellet, där han också gavs förtroendet att dirigera såväl baletter som operor, bl.a. Nötknäpparen och Eugen Onegin. Vid sidan av sitt arbete i Hovkapellet ledde Kalle även ett stort antal ensembler av skilda slag, av vilka främst kan nämnas Polisens Musikkår, vars ledare han var i över trettio år.

Kalle inträdde i Par Bricole redan år 1963. Efter en Bricolistisk time-out återkom Kalle år till PB och Den Bacchanaliska Musiken år 1993. Samma år utsågs han till biträdande förste dirigent vid sidan om Curt Puke, vilken han efterträdde året därpå.

Själv hade jag förmånen att lära känna Kalle redan som elev i Järfälla kommunala musikskola på 1970-talet när jag spelade med det storband som han då ledde. Kalle var en entusiastisk och frisk fläkt som var en härlig kompis lika mycket som en skicklig och engagerad lärare/orkesterledare. Därför blev min glädje mycket stor över att återse honom i Par Bricole vid hans återkomst till sällskapet.

Kalles betydelse för den Bacchanaliska Musiken kan knappast överskattas. Hans stora musikalitet och höga kompetens och följsamhet som dirigent, kombinerad med hans alltid lika vänliga sätt och positiva attityd, liksom hans engagemang för uppgiften gjorde honom mycket högt uppskattad, inte bara av Bröderna i orkestern, utan även i sällskapet i övrigt. Han var verkligen en sann bricolist i alla bemärkelser!

Christer Alexandersson
Ordf. DBM

P.B.-KONTAKTEN

Önskar du kontakt med någon PB-broder för att samtala, ta en kopp kaffe eller få hjälp med något praktiskt ärende eller för att ta dig till eller från en PB-aktivitet?
Ring då gärna Br GUNNAR REHNBERG på telefon 08-751 89 89 eller till PB-kontaktens telefonsvarare med nummer 08-643 25 30.

WESTERSTRANDSKA MEDALJEN (WM)

Anders Thureson avslutar med Westerstrandska medaljen artikelserien om Moderlogens "medaljstege". Alla artiklarna finns tillgängliga på PBs hemsida.

När Pehr Westerstrand 23 oktober 1857 hastigt och oväntat avled vid ett besök hos sin dotter och måg i Åkers Styckebruk hade han varit Stormästare i 25 år. Vid denna tid låg redan ett förslag att hylla Pehr Westerstrand genom att till den 6 november 1858 slå en medalj till hans ära.

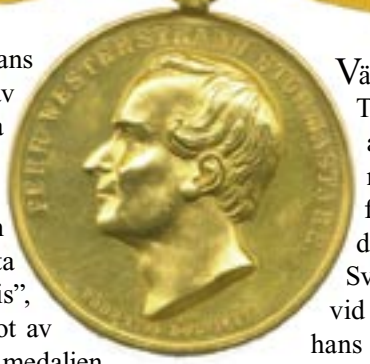

Dödsfallet kom dock emellan och det blev till hans minne man kom att slå medaljen. På grund av vad som i källorna beskrivs som "...tillfälliga motgångar med arbetet..." (vad nu detta kunde vara) kom det att dröja till den 14 maj 1859 innan medaljen första gången utdelades. Den förste mottagaren av denna bricoleriets högsta utmärkelse var C V A Strandberg "Talis Qualis", Ordensskald och sedermera (år 1862) ledamot av Svenska Akademien. De kommande åren kom medaljen att utdelas till författaren av antaget Barbaratal samt för "...förtjänst och omsorg om Sällskapet...".

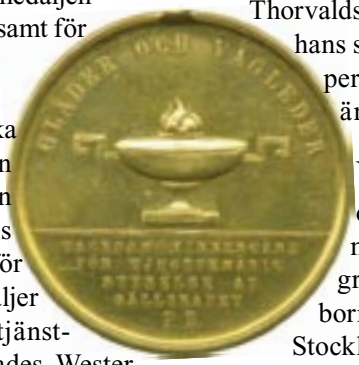

Vid denna tid fanns förutom Westerstrandska medaljen endast den Lundströmska diton (från år 1801) vilken dock ej synes ha utdelats mer än vid tjugofem- och femtioårsminnena av dennes död. År 1860 utdelades Bellmanmedaljen för första gången och därmed kom dessa tre medaljer att utgöra Par Bricoles hela uppsättning av förtjänsttecken ända till 1926 då Förtjänstkorset instiftades. Westerstrandska, Lundströmska medaljen hade fram till 1926 - som omnämnts i tidigare artiklar i denna serie - alltså inte burits av de Bröder som erhållit dem, något som också framgår på bilder av Styrande med flera från 1860-talet och framåt vilka finns noterade som mottagare av dessa. Medaljerna saknade band och ögla och avsågs alltså förvaras i monterskåp eller liknande. I samband med instiftandet av Förtjänstkorset som var avsett att bäras kom även Westerstrandska, Lundströmska liksom tidigare Bellmanmedaljen att förses med band av samma skäl. Westerstrandska medaljen kom att i likhet med Bellmanmedaljen förses med ett gyllengult band, syftandes på Par Bricoles guldålder under vilken Westerstrand styrde sällskapet. Dock kom man att rangordna medaljerna sinsemellan och för att ytterligare markera Westerstrandska medaljen som det förnämsta förtjänsttecknet, beslöts det att den skulle bäras kring halsen och inte på bröstet.

Medaljen är modellerad av bricolisten Carl Gustaf Qvarnström (1810-1867) som födde och dödde i Stockholm. Han studerade på konstakademien och var en av bricolisten Johan Niklas Byströms elever. (Byström hade studerat med Sergel i Rom 1810 och det var Byström som utförde vårt vackra Bellmanmonument på Djurgården som fyllde 175 år i somras). Qvarnström visade fallenhet för såväl måleri som skulptur och visste inte riktigt vad han skulle satsa på. På sin lärare Byströms (som sett vad han gick för inom skulpturdiciplinen) rekommendation fick han av Carl XIV Johan 1835 beställning på fyra statyer - Årstiderna - till Stockholms slott. Tydligen föll dessa majestätet/beställaren i smaken ity Qvarnström tilldelades ett kungligt stipendium och fick råd att under tiden 1836-1842 studera skulptur i Italien.

Väl där kom han att studera för den store Bertel Thorvaldsen (vars museum i Köpenhamn är en av stadens förnämsta sevärdheter som inte bör missas vid ett besök i "kongens by", tycker förf...) och påverkades av denne. Nå, stipendieåren gick och när Qvarnström kom hem till Sverige 1842 blev han utnämnd till professor vid akademien. Eftervärlden tycks mer uppskatta hans mindre arbeten och reliefer där påverkan från Thorvaldsen är "...påtaglig och levande..." snarare än hans skulpturer, något som ju är lite roligt ur ett PB-perspektiv eftersom det är Qvarnström som alltså är pappa till Westerstrandska medaljen.

Var nu Qvarnström pappa till denna medalj får man nog kalla Lea Ahlborn för dess mamma, ty det är denna stora konstnär som graverat föremålet för denna artikel. Lea Ahlborn (1826-1897) levde i stort sett hela sitt liv i Stockholm. Hon näst intill föddes in i yrket i det hus i Gamla stan där myntverket låg innan det år 1850 flyttade till lokalerna vid Hantverkargatan där myntverket blev kvar till 1974. Hennes far Ludvig Person Lundgren var gravör vid "Kongl.Myntet" och hon visade tidigt ett intresse för faderns arbete. I skolan visade hon en stor fallenhet för teckning och uttalade tidigt en önskan att få bli konstnär. Genom fadern fick hon kontakt med C G Qvarnström (ovan) som var nyutnämnd professor vid akademien. Trots hennes ringa ålder fick hon börja vid akademien med studier för bl.a. C G Qvarnström som nog insåg vilken talang hon var!

Efter studier vid akademien - där hon parallellt försörjt sig som stämpelsniderska (de' ni!) - fick hon ett stipendium och reste till Paris för studier där hon vistades 1851-1853. Det intressanta med Lea Ahlborn var hennes starka vilja att lära sig och utveckla sina färdigheter. Hennes intresse för gravöryrket på myntverket är omvittnat.

Detta dessutom under en tid då kvinnor inte skulle arbeta, än mindre vid kungliga verk och definitivt inte som chefer! Hennes bror Per-Henrik, född 1824, visade även han en stark konstnärlig ådra och blev antagen som medaljgravör men drabbades av sinnessjukdom 1853 vilken påfordrade Lea Ahlborn att bege sig tillbaka till Sverige. Lea Ahlborns far visade vid tiden för hennes hemkomst upp tecken på att han började förlora synen och snart klarade han inte av att gravera. Lea hjälpte då sin far med hans åliggande, en rar men kanske lite patetisk gest kan vi tycka idag. När Lea Ahlborns far dog i kolera hösten 1853 var det på myntverket ingen hemlighet att hon under faders sjukdom skött hans arbete och det med den äran.

Överdirektören för myntverket stod nu utan myntgravör men var klok nog att inse att det var en gravör av Lea Ahlborns klass som behövdes. Hon åtnjöt dessutom stor respekt hos de övriga gravörerna på "Kongl. myntet". Efter att överdirektören talat med kungen - Oscar I - om saken beslöt denne att utnämna Lea Ahlborn till extra ordinarie myntgravör. När så hennes bror avled 1855 befordrades hon till myntgravör.

Detta kanske nu inte låter så märkvärdigt men här var det fråga om en kvinna som i denna patrialkala tid, av egen kraft och med egen skicklighet erhållit en befattning i ett kungligt verk, dessutom med en lön i nivå med sina manliga kollegor, än vidare en tjänst med förmansställning! Lea Ahlborn kom med detta att skriva in sig i historien som Sveriges första kvinnliga statstjänsteman. Hon gifte sig 1854 med skulptören Carl Ahlborn (1819-1895).

Hennes arbeten är synnerligen omfattande med i stort alla Karl XVs och Oscar IIs myntningar, samtliga kungliga akademiers belönings- och minnesmedaljer under andra halvan av 1800-talet samt medaljer för Kungl. Patriotiska sällskapet, Kungl. sällskapet Pro Patria m.fl.

Vår egen Westerstrandska medalj skäms sannerligen inte för sig i detta sällskap, är vackert arbetad och visar på aversen Westerstrands bild med omskriften "PEHR WESTERSTRAND STORMÄSTARE" under bilden finns födelse- och dödsår angivna. Reversen av medaljen upptas av en brinnande antik lampa ovan en avskärning med omskriften "GLÄDER OCH VÄGLEDER". Under avskärningen läses; "TACKSAM MINNESGÄRD / FÖR TJUGOFEMÅRIG / STYRELSE AF / SÄLLSKAPET / P.B.".

Lea Ahlborn var en för sin tid märklig kvinna som, orädd för mödorna längs vägen, trodde på sin förmåga och med sin gärning har berikat vårt kulturarv. När Lea Ahlborn i samband med Nordenskiölds och Palanders framgång med nordostpassagens upptäckande skulle gravera minnesmedaljen härför försågs den med devisen "INVIA TENACI NULLA EST VIA", vilket betyder "ingen väg är ofarbar för den ihärdige", något som skulle passat lika bra in på Lea Ahlborn.

Anders Thureson. O

Bacchi Horn Cup 2004
för 16:e gången och i Stockholm

60 Bröder från alla loger utom Vänersborg kom till Stockholm för att deltaga i Bacchi Horn Cup 7-8 juni.

7 juni startade med inspel för en del spelare på Salem GK. Tyvärr drabbades Bröderna av regn och tidvis avstängd bana.

Ca 20 Bröder hade dock hörsammat inbjudan att besöka vårt kära Stamhus. Br Gunnar Hylén guidade Bröderna och Br Sven-Erik Österberg bidrog med Bellmanvisor. Besöket var mycket uppskattat, tack Bröder Gunnar och Sven-Erik!

Kvällens övningar började med en drink i baren på Scandic Hotel i Kungens Kurva.

Under drinken och senare vid avecen underhöll Bröderna Christer Alexandersson, Bengt Jonshult och Henrik Mickos. Tack Bröder för en fantastisk show!

Så började allvaret 8 juni, nu skulle det spelas golf. Det regnade och blåste, men efter några spelade hål kom solen fram och allt blev mycket skönare.

I Opentävlingen segrade Br Johan Wendels från Göta PB på 89 slag.
De fem bäst placerade från Moderlogen var Johan Ödquist, Peter Ljungman, Bo Eriksson, Håkan Gunnarsson och Kjell Hallén.

I lagtävlingen segrade återigen Göta PB, tvåa kom Moderlogen och på tredje plats kom Borås PB.

I hcp-tävlingen segrade Johan Wendels Göta PB, tvåa blev Lars-Göran Hagberg Göta PB, trea blev Bo Lundell Moderlogen, fyra blev Christer Swedberg Borås PB och femma blev Johan Ödquist Moderlogen.

Tillsammans med Brödernas egna bidrag till prisbordet hade vi ett fantastiskt prisbord, Bröderna fick gå fram flera gånger.

Efter god lunch, avslutad med prisutdelning vände vi alla hemåt. Vi hoppas alla var nöjda med det sätt vi arrangerat tävlingen och samvaron i Stockholm.

Vi ser fram mot nästa års samvaro/tävling, vart det nu bär hän.

För kommittén
Kjell Hallén

Bellmandagen 2004

Trots stundtals dåligt väder hade flera hundra personer mött upp för att tillsammans med Par Bricole fira Bellmandagens 175-årsjubileum. En jubileumskommitté under SK Sven Åke Cason, GCM Christer Alexandersson, OPS Reinhold Järpling samt årets högtidstalare 2GCM Peter Ljungman, hade återskapat scenerier och arrangemang för att så långt som möjligt likna invigningsdagen 1829. Det struliga vädret förmådde inte sänka vare sig det goda humöret eller det väl genomförda arrangemanget som uppärksammades av bl a TV4. SK Sven Åke Cason återkommer mer utförligt om denna dag i årsboken för 2004.

Br Peter Ljungman som Carl XIV Johan, talandes till massorna precis som 1829 (ovan).
Sveriges äldsta manskör - DBK - sjunger vid bysten (nedan).

▼ Annons ▶

Aspingtons Antikvariat

Köper & säljer böcker från alla tider

Värtavägen 21, 115 53 Stockholm
Tel: 08-20 11 00, Fax: 08-20 52 00, Mobil: 0708-00 01 00
E-post: bok@aspingtons.se, www.aspingtons.se

Hederskommendörer 2004

Vid styrandesammanträden den 11 februari och 9 mars år 1912 fastställdes "Par Bricoles tjugofem-årstecken" vilket därefter skulle få bäras av Bröder som i 25 år varit Sällskapet trogna. Tecknet utgörs av ett fyrarmat vitt kors med en röd centrumglob. I korsvinklarna finns gyllene strålknippen - vår lyskraft - och på den röda centrumgloben kan läsas "P.B. XXV". De fyra korsarmarna symboliserar de pelare på vilka Sällskapet vilar, under det att den röda färgen i tecknets mitt symboliserar kärleken till PB. I år är det inte mindre än 30 Bröder som vi vid första graden 16 oktober hälsar välkomna i Hederskommendörernas krets:

Nils-Olof Berggren
Lars Björneheim
Ramsay Brufer
Axel Christensson
Leif Dufwa
Glen Edenholm
Peter Ekman
Bo Forssell
Bertil Fredström
Carl Gyllensvärd
Anders Haag
Per-Olof Henrikson
Olof Isacsson
Sid Jansson
Hans Kyhle
Peter Ljungman
Göran Lund
Arne Lundgren
Bengt Lundquist
Claes Lundström
Åke Mellbrink
Jan-Owe Modéer
Michael Schlyter
Uno Svensson
Per Sörensson
Zsolt Toth-Pal
Rune Tumlare
Mats Ulfendahl
Ulf Winkler
Sven Ågren